

STORA

magazine

nummer 51
juni 2024

11

**“Knap dat we konden
binnenkijken in het
opslaggebouw voor
radioactief afval.”**

03

**STORA viert feest op 15 september,
samen met 27 Desselse verenigingen**

04

Weet jij wie wat betaalt?

05

**Dessel zorgt voor de oplossing
van een nationaal probleem**

06

**Al 90 projecten in Dessel kregen
steun van het Lokaal Fonds**

09

Muziek en kunst in Tabloo

10

Prioriteit nummer 1: een veilige berging

11

**STORA ging op wandel
met 75 Desselaars**

25 jaar jouw ogen en oren

Beste lezer,

Al 25 jaar is STORA actief in Dessel. Ook al zijn ondertussen de belangrijkste beslissingen genomen (de berging is vergund, de voorwaarden hebben vorm gekregen), we blijven als STORA een vinger aan de pols houden en het hele bergingsproject kritisch opvolgen.

Zo zijn we tevreden dat heel recent de financiering van de meerwaardeprojecten eindelijk in een concreet Koninklijk Besluit is gegoten.

Ondertussen kijken we al uit naar ons verjaardagsfeest. Op **zondag 15 september** willen we dat graag met alle Desselaars vieren.

27 verenigingen uit Dessel feesten alvast met ons mee, met een heuse Desselse markt en allerhande optredens. We voorzien ook een 'tijdswandeling' en een kinderzoektocht. Zien we je daar?

Veel leesplezier,

Het STORA team

🏠 Gravenstraat 3, 2480 Dessel

🌐 www.stora.org

☎ 014/37.34.65

✉ info@stora.org

STORA viert feest op 15 september, samen met 27 Desselse verenigingen

Dit jaar vieren we de 25ste verjaardag van STORA. Vier jij ook mee?

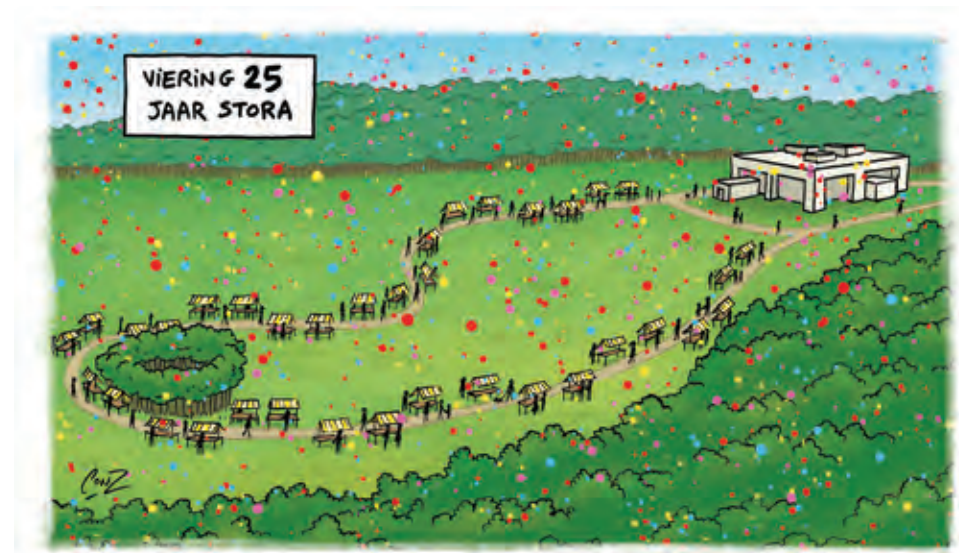
Alles bij mekaar maakten in de voorbije 25 jaar niet minder dan 200 Desselaars deel uit van STORA. 200 Desselse vrijwilligers volgden het bergingsproject voor laagradioactief afval in Dessel van dichtbij op en gaven er mee vorm en richting aan.

Naast de veiligheid als prioriteit stelde STORA ook voorwaarden ten voordele van Dessel en de Desselaars.

Zo is STORA al 25 jaar de drijvende kracht achter diverse projecten in Dessel, zoals het bezoekers- en ontmoetingscentrum Tabloo en het Lokaal Fonds.

In 2025 start NIRAS met de bouw van de bergingsinstallatie aan de Europalaan.

Op 15 september vieren we 25 jaar betrokkenheid met een STORA-dag, een feest voor alle Desselaars!

Programma:

- ✓ **een Desselse markt** langsheen het wandelpad (1,5 km) in het landschapspark van Tabloo
- ✓ **met 27 Desselse verenigingen:** Boem Tuut, Chiro Dessel, De Campinatrappers, fanfare De Eendracht, Gezinsbond, Den Bunt, Heemkundige Kring De Griffioen, Woonhuis De Hei, Des-Arts, Difodess, Femma, Ferm Dessel, JG Scharnier, La Muze, NEOS Dessel, OKRA Dessel, OKRA Witgoor, oudercomité GBS De Meikever, oudercomité GBS De Kangoeroe, oudercomité VBS De Wegwijzer, 't Pluiske, Samana Caritas Witgoor, Teater DAG, Vocarde, Vrouwen met PIT, Academie voor Muziek en Woord én met de bibmobiel
- ✓ **een kinderzoektocht** in twee versies: voor kleuters en voor lagere schoolkinderen
- ✓ **een tijdswandeling:** wandel van 1999 naar 2330
- ✓ **optredens** van Vocarde, zangkoor La Muze, fanfare De Eendracht, instaporkest Boem Tuut, leerlingen van Academie voor Muziek en Woord, lijdansers van OKRA Dessel en volksdansers van Ferm Dessel

Welke meerwaarden kwamen er in Dessel dankzij STORA?

Lees er alles over op:
stora.org/desselse-voorwaarden

Vragen of opmerkingen?

Wij staan graag tot jouw dienst, want wij zijn er voor de Desselaar.

Weet jij wie wat betaalt?

In tegenstelling tot wat wel eens gedacht wordt, betaalt de gemeente Dessel niets voor de uitwerking van de Desselse voorwaarden bij het bergingsproject. En uiteraard ook niet voor de berging van het laagradioactief afval.

De vervuiler betaalt

Het project wordt volledig betaald door de bedrijven die radioactief afval produceren. Dat zijn in de eerste plaats de kerncentrales en de nucleaire bedrijven. Zij betalen een bedrag om hun afval veilig te verwerken, tijdelijk op te slaan én ook om het definitief te bergen. Dat geld komt terecht in een fonds, waaruit NIRAS alle kosten voor de bergingsinstallatie betaalt (inclusief het grootste deel van Tabloo).

180 miljoen in een bijkomend fonds

Om de lokale meerwaardeprojecten te financieren is een tweede fonds opgericht. Denk maar aan het Lokaal Fonds, de 3xG-gezondheidsstudie, Tabloo (voor een beperkt deel), LIBRA (de

samenwerking met Thomas More/KULeuven) en de werking van STORA en MONA.

Dat tweede fonds (FMT of Fonds op Middellange Termijn), zal 180 miljoen euro bevatten. Ook dat fonds wordt dus gevuld door de producenten van het radioactief afval.

Eindelijk duidelijkheid

Welke afvalproducent hoeveel moet bijdragen in het FMT en wanneer, werd op 31 mei 2024 in een Koninklijk Besluit vastgelegd.

STORA is tevreden dat er eindelijk, een jaar nadat de nucleaire vergunning voor de berging afgeleverd werd, duidelijkheid is over wanneer het geld overgemaakt zal worden. Dat zal in twee schijven gebeuren: begin 2025 en begin 2026.

Het overgrote deel van het FMT, zo'n 133 miljoen euro, is bestemd voor het Lokaal Fonds, om 300 jaar lang projecten te steunen in Dessel en Mol.

Dessel zorgt voor de oplossing van een nationaal probleem

In de jaren 1990 zat NIRAS met een probleem. Als nationale instelling moest het een definitieve oplossing vinden voor het Belgisch laagradioactief afval, maar dat was niet gelukt. De 47 gemeentes die als 'geschikte locatie' geselecteerd werden, wilden het laagradioactief afval namelijk niet definitief op hun grondgebied. NIRAS moest dus wel een andere aanpak kiezen.

Men stapte af van een puur technische benadering en ging op zoek naar een draagvlak. Gemeentes die bereid waren te onderzoeken onder welke voorwaarden ze een bergingsinstallatie wilden aanvaarden, mochten zich aanmelden. Daarbij werd vooral gekeken naar gemeentes die al een nucleaire activiteit op hun grondgebied hadden.

Dessel zei 'ja', met het oog op de veiligheid op lange termijn

De nucleaire bedrijven die in onze regio actief waren, produceerden heel wat radioactief afval. Dat stond toen al 'tijdelijk' opgeslagen bij Belgoproces in Dessel. Omdat duidelijk was geworden dat het afval nergens anders naartoe zou gaan, ging de gemeente Dessel in op de vraag van NIRAS. Dessel was namelijk gebaat bij een degelijke definitieve oplossing die ook op lange termijn veilig is.

Zo werd in 1999 de vzw STORA geboren (in de beginjaren 'STOLA'), als partnerschap tussen de gemeente Dessel en NIRAS. Voor NIRAS betekende dat de start van een definitieve oplossing voor het Belgisch laagradioactief en kortlevend afval.

Dik vijf jaar later, in 2005, was er een positief advies met de goedkeuring van de voltallige gemeenteraad. In de lijst met voorwaarden stond de veiligheid voor mens en milieu voorop.

“Dankzij de partnerschappen kon NIRAS een definitieve oplossing uitwerken voor het Belgisch laagradioactief afval.”

MARC DEMARCHE
DIRECTEUR-GENERAAL NIRAS

Al 90 projecten in Dessel kregen steun van het Lokaal Fonds

Al 6 projectoproepen afgerond

In juni 2024 werd de zesde projectoproep van het Lokaal Fonds in Dessel afgerond. "Opnieuw konden we 17 projecten in Dessel een serieuze steun in de rug geven, tot 7.000 euro", vertelt Ellen Broeckx, voorzitter van het Uitvoerend Comité Dessel.

Wissel van mandaten

We spreken Ellen op het moment dat ze de laatste maand ingaat van haar acht jaar voorzitterschap van het Uitvoerend Comité Dessel. "Elke twee jaar wordt een aantal mandaten in het Lokaal Fonds vervangen. Op die manier is er regelmatig vers bloed met frisse ideeën en blijft er ook continuïteit. Acht jaar is in principe de maximale termijn die iemand kan zetelen, en die termijn heb ik bereikt", aldus Ellen.

Het is de Algemene Vergadering van STORA die de Desselse leden van het Lokaal Fonds aanduidt. Naast het Uitvoerend Comité Dessel, bestaat ook de helft van het bestuursorgaan uit Desselaars. De andere helft is van Mol en wordt aangeduid door MONA.

Ook voor de generaties na ons

Het Lokaal Fonds neemt in juni ook afscheid van Stijn Vanherck, die acht jaar actief was in het Uitvoerend Comité Dessel. Hij was ook voorzitter en nadien ondervoorzitter van het bestuursorgaan. "In de toekomst zal het Lokaal Fonds steeds meer gaan betekenen voor de Desselse gemeenschap. Voorlopig werken we nog met een voorschot van 1 miljoen euro, maar in 2026 wordt het volledige kapitaal van 133 miljoen euro gestort. Dat zal belegd worden door specialisten, gedurende 300 jaar", vertelt Stijn. "Dus ook voor de toekomstige generaties zal het Lokaal Fonds grootse dingen kunnen realiseren in Dessel."

Dank

Vanuit STORA willen we Ellen en Stijn en alle andere Desselse afgevaardigden in het Lokaal Fonds van harte danken voor hun inzet! Het is belangrijk dat we geëngageerde mensen blijven vinden die het algemeen belang van de lokale gemeenschap vooropstellen.

"Ik heb zeker het gevoel dat ik de voorbije 8 jaar zinvolle dingen heb kunnen doen met het Lokaal Fonds. Dat merk ik aan de reacties van de verenigingen."

ELLEN BROECKX
VOORZITTER UITVOEREND
COMITÉ DESSEL

"Binnenkort wordt het 'groot geld' gestort in het Lokaal Fonds. De werking moet zich daaraan aanpassen en dan kan het Lokaal Fonds ook echt grote dingen realiseren in Dessel."

STIJN VANHERCK
ONDERVOORZITTER
BESTUURSORGAAN

Win voor € 25 aan Desselse kadobonnen!

Weet jij waar in Dessel deze foto genomen is?

Bezorg je antwoord per mail aan info@stora.org!

Veel succes!

Jef Minnen won de wedstrijd uit het vorige STORA-magazine. Proficiat!

Muziek en kunst in Tabloo

Een samenwerking van STORA, gemeente Dessel en Tabloo met Musica Impulscentrum

Vijf jaar lang slaan we de handen in elkaar met Musica Impulscentrum, een kunsten-organisatie die werkt rond klank en muziek. Het doel? Samen met Desselaars en lokale verenigingen op een andere manier aan de slag gaan met de thema's 'radioactief afval' en 'denken op lange termijn'. Zo kan een breder publiek bereikt worden.

Duizenden Desselse kraanvogels

Zo was er dit voorjaar de tentoonstelling 'One Thousand Birds', het resultaat van het vouwwerk van kinderen uit Dessel, maar ook uit het buitenland. Ze schreven een wens neer bedoeld voor de toekomstige generaties en vouwden exact duizend origami-kraanvogels. Die kwamen samen in een kunstige opstelling in Tabloo.

En ook in Dessel werd naar hartelust mee gevouwen! Duizenden wensen werden neergeschreven en tot vogeltjes gevouwen. Al die vogeltjes zijn te bewonde-

ren op het centrumplein van Tabloo in een creatieve installatie, gemaakt door vrijwilligers. Zag jij ze al hangen?

Hoe klinkt Dessel over 300 jaar?

De leerlingen dj-producer van de Academie Muziek en Woord Mol werkten een heel jaar rond 'tijd en geluid'. Ze mengden bestaande Desselse geluiden met hun eigen composities en haalden die door een AI-machine om ze om te zetten naar klanken van over 300 jaar. Het resultaat lieten ze horen in een verrassende dj-set in Tabloo.

Ga op zoek in het park, als klankendetective

Vanaf juli kan je in het landschapspark van Tabloo op zoek naar wonderlijke wezens. Het is een spel dat je op je smartphone, met de Erfgoedapp, kan ontdekken. Tijdens je zoektocht doorheen het park vind je hun geluiden en onthul je stap voor stap hun verhaal.

Inner Life concert

En er zijn nog plannen: op 5 oktober zullen Vocarde, fanfare De Eendracht en Molse basketters meewerken aan een concert 'Inner life', samen met professionele ensembles. Wordt vervolgd!

Prioriteit nummer 1: een veilige berging

Een berging voor radioactief afval moet natuurlijk veilig zijn voor mens en milieu, nu en in de toekomst. Dat was de eerste prioriteit en de basisvoorwaarde voor STORA en de gemeente Dessel.

NIRAS stelde een uitgebreid veiligheidsdossier op, waarna FANC de vergunning verleende. Hierbij werd rekening gehouden met de veiligheid op korte én op lange termijn.

Zorgen dat de radioactiviteit niet vrijkomt

Het radioactief afval wordt op meerdere manieren ingesloten en afgezonderd van mens en milieu. De vaten met afval worden in een betonnen kist met wanden van 12 cm dik geplaatst. Die kisten worden geborgen in bunkers met muren van 70 cm dik gewapend beton. Uiteindelijk komt over de bunkers een vier meter dikke afdekking uit verschillende lagen.

Op vraag van STORA komt onder de bergingsinstallatie een inspectiekelder met drainagesysteem. De site zal 300 jaar onder toezicht staan, daarna is de radioactiviteit uitgedoofd. Het grondwater in de omgeving wordt al die tijd gecontroleerd.

Ook veilig op lange termijn

Bouwheer NIRAS heeft in overleg met de veiligheidsautoriteit FANC grondige veiligheidsstudies uitgevoerd en allerlei scenario's gesimuleerd, ook op lange termijn. Zo werd aangetoond dat de radiologische impact steeds onder de normen blijft. En die normen zijn zeer streng. Zelfs in geval van extreme incidenten, zoals een vliegtuig dat neerstort, blijft de opgelopen dosis altijd lager dan bij pakweg een CT-scan.

Er werd ook aan scenario's gedacht waarbij mensen in de verre toekomst vergeten zouden zijn dat er zich op die plek een berging bevindt. Ook dan zijn er geen gezondheidsrisico's voor mensen die op de site zouden gaan wonen of de afdekking zouden opengraven.

Lees meer over de veiligheid op de website van NIRAS

STORA ging op wandel met 75 Desselaars

De deelnemers mochten een kijkje nemen in het opslaggebouw bij Belgoprocess

Als STORA vinden we het belangrijk dat Desselaars de kans krijgen om zich te informeren over het bergingsproject dat in Dessel komt.

Daarom organiseerden we op 12 juni een wandeling van aan Tablo tot op de plaats

waar de bergingsinstallatie komt voor laag- en middelactief en kortlevend afval. Onderweg mochten we binnenkijken in het opslaggebouw van Belgoprocess. Daar staat (een deel van) de vaten met het afval al een aantal jaren in tijdelijke opslag.

Dit is een nieuw aanbod dat bezoekers van Tablo vanaf september zullen kunnen reserveren, enkel in groep en onder begeleiding.

Op vier dagen tijd schreven 75 personen zich in en was de wandeling volzet - een succes dus!

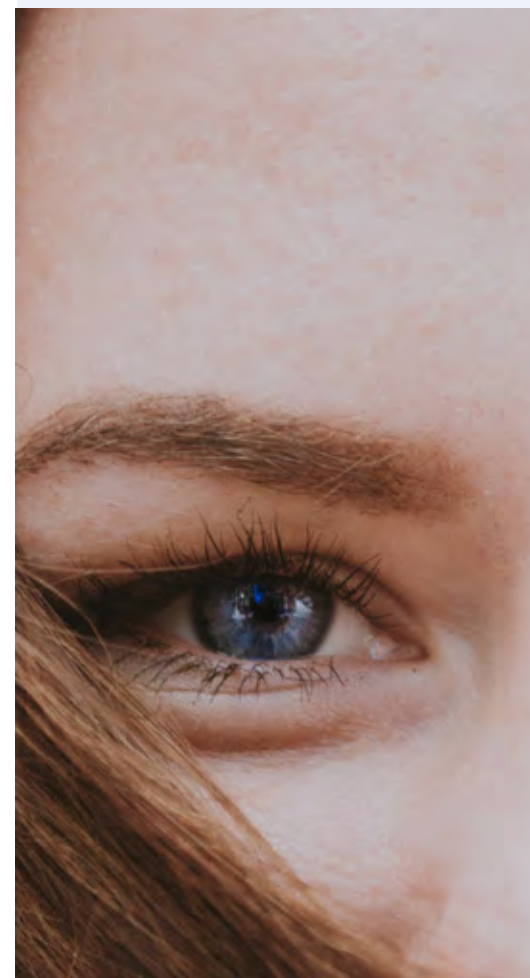
STORA: jouw ogen en oren

STORA is de studie- en overleggroep die het radioactief afval dat aanwezig is in de regio van dichtbij opvolgt, in het belang van de Desselse bevolking.

De vzw wordt gevormd door meer dan 70 Desselaars die samen het lokale gemeenschapsleven, het bedrijfsleven en de politiek vertegenwoordigen.

STORA werkte het bergingsproject voor het Belgisch laag- en middelradioactief en kortlevend afval in Dessel mee uit en blijft een vinger aan de pols houden.

De veiligheid voor mens en milieu blijft de prioriteit, maar STORA waakt ook over de invulling van de Desselse voorwaarden bij het bergingsproject.

STORA DAG

15 SEP

13u tot 18u

Locatie: Tabloo

Meer info:

DESSELSE MARKT
27 VERENIGINGEN
KINDERZOEKTOCHT
TIJDSWANDELING
OPTREDENS

STO
RA